

DARBA AIZSARDZĪBAS INSTRUKCIJA Nr. 17
VEICOT DARBU AUGSTUMĀ

1. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

Par šajā instrukcijā noteikto prasību neievērošanu vainīgās personas atbilstoši Latvijas Republikas likumdošanai, atkarībā no pārkāpuma smaguma un sekām, var tikt sauktas pie disciplināras, materiālas, administratīvas vai kriminālatbildības.

1.1. Darbus augstumā atļauts veikt personām:

- no 18.gadu vecuma, kuras ir instruētas darba aizsardzībā, ugunsdrošībā, elektrodrošībā, kā arī iepazīstinātām ar konkrētajā darba vietā izpildāmo darbu specifiku;
- kuras izgājušas speciālo apmācību un ieguvušas atļauju (attiecīgu apliecību) darbam augstumā;
- kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- kuras ir apmācīti pirmās palīdzības sniegšanā.

1.2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori ir:

- mikroklimats (temperatūra, mitrums);
- priekšmetu krišana;
- darbs augstumā (1,5 m un augstāk).

1.3. Izmantojamie kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi ir

- aizsargnožogojumi, (sieti, sastatnes, platformas, drošības tīkli, vairogi);
- drošības jostas, sistēmas;
- aizsargapģērbs;
- aizsargcimdi;
- aizsargapavi;
- aizsargķivere.

1.4. Prasības ugunsdrošībai:

- **aizliegts** rīkoties ar atklātu uguni bez attiecīgas atļaujas.

1.5. Prasības elektrodrošībai:

- elektrisko vadu un elektroietaišu tuvumā strādāt tikai tad, kad ir atslēgts spriegums, ja tas ir nepieciešams;
- izmantojot rokas elektroinstrumentus ievērot atbilstošo instrukciju prasības.
- **aizliegts** strādāt ar bojātiem elektroinstrumentiem.

1.6. Darba higiēnas prasības:

- ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- strādāt cimdos un lietot roku aizsargziedes, ja tas nepieciešams.

2. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT.

- 2.1. Apskatīt un sakārtot aizsargapģērbu. Pārbaudīt individuālos aizsardzības līdzekļus.
- 2.2. Uzvilkt aizsargķiveri, drošības jostu vai drošības sistēmu, atbilstošus apavus – izpildiet ražotāju instrukcijās noteiktās prasības.
- 2.3. Pārbaudīt savus darba rīkus un citus darbam vajadzīgos piederumus, elektroinstrumentus u.c., pārliecināties, vai tie nav bojāti.
- 2.4. Pirms darba sākšanas darba devējam jāiepazīstina ar veicamā darba īpatnībām, apjomu.
- 2.5. Aizliegts uzsākt darbu:
 - lietus, sniega krišanas laikā, negaisā, miglā, atkalā, lielā vējā.
 - pie nepietiekoša dabīgā vai mākslīga apgaismojuma.
- 2.6. Darbu augstumā veikt tikai ar piemērotu darba aprīkojumu vai izmantot kolektīvos aizsardzības līdzekļus ar atbilstošu aizsargnožogojumu (piemēram, sastatnes, platformas, drošības tīklus).
- 2.7. Nodrošināt drošu piekļūšanu darba vietai ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem (drošības virvēm, jostām vai citām nostipriņošām drošības ierīcēm);
- 2.8. Darbam, izmantojot virves un stiprinājumus izmantot vienīgi tad, ja nav iespējams izmantot citu, drošāku darba aprīkojumu.
- 2.9. Izmantojot pārvietojamās platformas, sekot līdz, lai tām būtu pietiekami augsti galu un sānu aizsargnožogojumu, kas sastāv no galvenās margas un starpmargas.
- 2.10. Pārbaudīt, uzstādīto sastatņu nesošo konstrukciju, iežogojumu, trapu u.c. stabilitāti un tehnisko stāvokli un uzturēt kārtībā, lai nerastos sabrukšanas iespējas un nejauša to izkustēšanās.
- 2.11. **Neuzsākt** darbu ja ir slikta pašsajūta, reibonis vai ir bojāti darba rīki, aizsardzības līdzekļi, nožogojumi, trapi u.c. un ziņot par to darba devējam.

3. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ.

- 3.1. Darba laikā jābūt uzmanīgam. Darīt tikai to darbu, kurš Jums uzdots un ietilpst Jūsu pienākumos.
- 3.2. **Aizliegts** strādāt bez drošības jostas (sistēmas) un citiem IAL vai arī ja tiem beidzies pārbaudes termiņš.
- 3.3. Nestrādāt ar bojātiem darba rīkiem. Ja bojājumi rodas darba procesā, nekavējoties pārtraukt darbu un ziņot tiešajam darba devējam.
- 3.4. Pārvietoties tikai pa speciāli tam paredzētām vietām – pārbaudītām kāpnēm, pacelājumiem ar atbilstošām margām un nožogojumiem.
- 3.5. Drošības jostas virvi nostiprināt speciālās vietās, kuras norāda darbu vadītājs.
- 3.6. Pārvietoties pa jumtiem ar slīpumu, kas lielāks par 20 °, kā arī pa jumtiem, kuru klājuma materiāls nav paredzēts papildus slodzei (no azbestcementsa plātnēm u.tml.), izmantot vairokus (platums ne mazāks kā 30 cm.) ar šķērskokiem kāju atbalstam.
- 3.7. **Aizliegts** pārvietot nesot ar rokām jebkādas priekšmetus, kuru pacelšanai uz augšu jālieto virve. Nepieļaut pacelšanas laikā paceļamo priekšmetu šūpošanos, aizķeršanos aiz konstrukcijām.
- 3.8. Darbam nepieciešamās iekārtas un elementus jāpadod sagatavota veidā.
- 3.9. **Aizliegts** mest no augstuma uz zemi jebkādas materiālus - jāizmanto virves, teknes u.c.

- 3.10.** Darbam augstuma paceltos un novietotos materiālus, instrumentus un priekšmetus nepieciešams nostiprināt, nodrošinot tos pret nokrišanu, nopūšanu ar vēju, noripošanu u.c.
- 3.11.** Darbus augstumā veikt divatā vai arī kādam jāatrodas redzamā (dzirdamā) attālumā.

4. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS.

- 4.1.** Ja noticis nelaiemes gadījums darbā, nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, (pašpalīdzība) jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība (Tel. **113** vai **112**) un jāpaziņo darba devējam.
- 4.2.** Jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.
- 4.3.** Elektriskās strāvas trieciena gadījumā cietušais jāatbrīvo no strāvas iedarbības. (atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālus pārvietot cietušo drošā vietā.)
- 4.4.** Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsējus (Tel. **112**), paziņot darba devējam un palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
- 4.5.** Nekavējoties ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem (riskā) faktoriem, kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un citu cilvēku dzīvību un veselību

5. DARBA DROŠĪBAS PRASĪBAS DARBU BEIDZOT.

- 5.1.** Sakārtot, notīrīt individuālos aizsardzības līdzekļus, aizsargapģērbus un novietot tos paredzētā vietā.
- 5.2.** Sakārtot savus darba rīkus un novietot tos uzglabāšanas vietā.
- 5.3.** Ziņot darba devējam par darba laikā konstatētajiem bojājumiem, nepilnībām u.c